

Geschiedenis van de Tao-zen meditatie

door Maarten Houtman

Toen mij onlangs gevraagd werd te vertellen hoe de Tao-zen beweging is ontstaan, herinnerde ik mij dat ik dat jaren geleden al had opgeschreven.

Toen schreef ik op de vraag: "of het je bewust worden deel te zijn van een onbegrijpelijk mysterie, maakt dat de wereld ten goede verandert? Ik antwoordde: "Dat het leed dat de wereld teistert voortkomt uit hetzelfde mysterie, maar als je je daarvan bewust bent, kun je dat in je leven laten zien.

- `55 - `57 Alles begon met individuele gesprekken met mensen die mij hun moeilijkheden vertelden. Het waren bijna altijd lange afmattende gesprekken. Hoe ik met meerdere mensen tegelijk zou kunnen werken was me toen nog niet duidelijk. Dat werd pas duidelijk door Dürckheim.
- `57 - `62 Die leerde ik kennen doordat ik hem als voorzitter van de Bilthovense Kring voor Wijsbegeerte en Psychologie uitnodigde voor een reeks lezingen over de Dood. Toen hij merkte dat ik al aan het mediteren was, leerde hij mij het Za-zen, het "zitten" volgens het Japanse Zen.
Daarna startte ik pro deo een groep, mede op aandringen van Dürckheim, op een landgoed in Putten van rijke vrienden in Bilthoven. De groep bestond uit 8-10 bekenden uit alle delen van het land.
In dezelfde tijd ontstonden groepen in Baarn en Bilthoven en op de Theresiahoeve in Langenboom.
- `62 - `75 Behalve de groepen in Putten-Baarn-Langenboom, kwam er een groep in Maarssen bij en het begin van een groep in Amsterdam.
De groepen in Maarssen en Langenboom en in een Klooster in Denekamp en Babberich, waren aanvankelijk volbezet door religieuzen. Die slonken al snel en werden aangevuld door leken. Van de groep van 50 tot 60 deelnemers in Denekamp bleef uiteindelijk zuster Francisco over.
In het klooster in Babberich, ook drie jaar, bleef niemand over. Daarna volgden weekenden in Thalata in Bloemendaal, de Spaarnberg in Santpoort, en in Eefde bij de witte paters. De laatste verbintenis was in Deventer bij de zusters van de Goddelijke Voorzienigheid.
- `75 - `99 Het klooster in Maarssen bleef uiteindelijk over als vaste plaats voor de weekenden. De kapittelzaal daar werd voor ons van een dik vast tapijt voorzien. Daarnaast waren er weekenden in Casa Carmeli in Vogelenzang en de Zwanenburg in Delden.
De Kosmos en het Mozeshuis in Amsterdam en de Sterrelaan in Hilversum werden daarna vaste oefenplaatsen, met wisselende groepsgrootten.
In de Kosmos waren er tijden dat we met 7 mensen zaten. Dat kwam door onder andere aanbiedingen van Jung tot Tarot en Tantra Yoga en nog vele anderen.
Dat was ook de tijd, na mijn pensionering, dat ik 39 weekenden per jaar gaf. Achteraf natuurlijk gekkenwerk en een zware tol voor mijn samenleven met Hanna Mobach.
In juni `85 werd op mijn verzoek de Stichting 'Zen als Leefwijze' opgericht. Leendert

Goudswaard, Ad Verhage, Oscar Wibaut en nu Hein Zeillemaker bezetten achtereenvolgens de voorzitterszetel.

Intussen leerde Hein van mij het in elkaar zetten van folders, boekjes en vlugschriften met eindeloos plakken en knippen, met kopjes van wrijfletters. Toch een heerlijke tijd, die in een stroomversnelling kwam met de komst van de computer. Tenslotte nam Hein het van mij over en leerde al doende.

In die tussentijd werkte Klaaske Fokkens eindeloos de tapes uit, die ik toen nog maakte met een Uher bandrecorder (een zwaar loeder). Een omslachtige werkwijze zowel voor Klaaske als voor mij.

Tot 2005 In haar eentje zal Klaaske ongeveer de helft van alle banden en bandjes hebben uitgetikt.

Bijna de helft van zo ongeveer 300 stuks.

Ingrid Bakker heeft daarna, 2 jaar lang, de banden beluisterd en ze middels een kaartsysteem toegankelijk gemaakt. Ze was vroeger bibliothecaresse.

Er zijn maar weinigen die beseffen wat er in de loop van vele jaren is verzet om het werk door te laten gaan. De oprichter gaf er 50 jaar aan.

Ook Rien Heukelom die op een dag in Maarssen aanbod, lang geleden om de administratie van de cursussen met alles wat daarbij hoort, over te nemen, heeft het karretje gaande gehouden. Hetzelfde geldt voor Aloys Baets die mij op een sessie in Eefde duidelijk maakte dat de boekhouding heel anders moest worden ingericht. Tot op de dag van vandaag werpt dat zijn vruchten af.

Rien beheert momenteel het bandenarchief en zet die op CD waarbij hinderlijke bijgeluiden worden uitgefilterd.

Hein en Klaaske blijven bij al deze bezigheden centraal staan.

[Hein maakte de website voor de Stichting en houdt die actueel.]

Stan Schaap heeft een tijd het secretariaat op zijn abrupte wijze gevoerd, met als basis een trouw uitvoeren van wat gebeuren moest.

Samen met Diana Roffel heeft Stan in Den Haag een groep gehad op 2 locaties, maar tenslotte werd het onvruchtbaar, zeker toen Diana een baan kreeg in het basisonderwijs. De cursus in wonderen is voor Stan tenslotte het eindstation geworden.

Nu hebben Henk en Jeannette op eigen gezag een groep gestart en lopen daarbij het risico, zoals ik vroeger, dat er te weinig leerlingen komen om uit de kosten te komen.

Mijn bijdrage in de groep is nog maar gering.

Wat de beweging op gang heeft gehouden, gesteund door enkele getrouwen, is de onverminderde belangstelling voor het wonder van het leven, dat voortgaat zich te openbaren.

Nadat in '75 mijn ex-vrouw voor de bewegings-oefeningen wegviel werd het door Neline van der Ploeg overgenomen die het stokje weer doorgaf aan Greet Wicart, die het weer leerde aan Jet Leopold en anderen, het laatst aan Gerdien Praagman. Zelfstandige groepen ontstonden in Utrecht [Jet Leopold], Groningen [Eva Wolf], Nijmegen [Ad Verhage], Hardenberg [Mayke de Klerk], Venlo [Jacques Peeters], in België [Miche Trefois], Miche heeft intussen afgehaakt, in Nuenen [Gerdien Praagman], in Smilde [Maria Braun].

De bezoldiging van de hulpleraren Greet en Jet is lang pover geweest. Sinds een paar jaar is dat bijgetrokken, ook voor mij.

Het bovenstaande is de globale geschiedenis van een kleine beweging, marginaal in vergelijking tot de gevestigde, op de traditie leunende meditatie-bewegingen in Nederland, die nu het veld beheersen.

Vijftig jaar geleden was ik de eerste Zenleraar.